

ТЕШЊАРСКЕ ГЛАСОНОШЕ

ГОДИНА XXXVII

17. АВГУСТ 2024.

БРОЈ 60

Свуда прођи у Ваљево дођи...

Године су пролазиле, Тешњарске гласоноше се низале, бележиле историју највећег летњег фестивала у граду на Колубари. Традиција дуга 37 година записана је у 60 бројева Гласоноше који ове године бележи јубиларно издање. Историју старе чаршије, читавог града и људи који су одржали фестивал, културу Ваљева, позоришни живот током фестивала, књижевне вечери, музичке спектакле и још много, много тога што је фестивал изнедрио, вредно су бележиле „тешњарске гласоноше“, а све то остаће трајно записано на овим страницама за генерације које долазе.

Након доласка Здравка Чолића, балканске звезде која је обележила претходни фестивал на организаторима овогодишње 37. манифестације није био лак задатак. Требало је наставити са афирмацијом догађаја који је овог пута обележио половину августа у нашем граду, где је поред концерата кроз бројне догађаје публика имала прилику да се увери у креативност нових перспективних уметника нашег града. Управо њихов допринос значајан је и градоначелнику Лазару Гојковићу, који је задовољан оним што је могло да се види током последњих неколико дана у културним установама и на отвореном простору.

- И овогодишњи концепт Тешњарских вечери је спој концерата музичких звезда и дивних ствари које раде и чиме могу да се похвале наши суграђани. Потврда да смо на правом путу је све већи број посетилаца, који почетком августа стижу у наш град, али и видљивост у медијима и на друштвеним мрежама. Обарамо рекорде у посећености,

фестивал живи свој живот и људи се радују новим изазовима. Ваљево има шта да понуди туристима и сматрам да манифестације овог типа само обогаћују понуду – казао је Гојковић.

ФОКУС НА МЛАДИМА

Лазар Гојковић

По речима градоначелника сви они које привуку поједини садржаји на овој манифестацији свратиће на Дивчибаре, али и посетити манастире, планине и реке нашег краја. У сарадњи са Туристичком организацијом потрудиће се да им практично на сваком кораку изађу у сусрет.

- Управо то обједињавање понуде је пут за привлачење туриста, а у будућности треба бити спреман да се изађе у сусрет различитим потребама и интересовањима. Са друге стране, не треба заборавити ни младе који вредно раде током године како би били спремни за Тешњарске вечери. Они се у било ком концепту у будућности не би смели изоставити.

С. Г.

У години у којој обележавају пет и по деценија постојања част да подизањем заставе означе почетак 37. Тешњарских вечери припала је члановима Друштва истраживача „Владимир Мандић Манда“. Председница Љубица Булатовић је поред још двоје љубитеља природе

КРУНА ЈУБИЛЕЈА

Љубица Булатовић

и изазова доказ да осим надарених уметника, освајача награда на школским такмичењима и спортиста овај град може да се поноси и младим људима који ће наставити богату истраживачку традицију.

Иза њих је садржајна година на бројним пољима, па је поред уобичајених активности овај догађај нешто по чему ће се памтити јубилеј.

- Симболични чин ми је од малих ногу био занимљив и заиста је велика част учествовати у подизању заставе. Уопште, целом друштву је задовољство што на бројне начине можемо представити рад током манифестације и надам се да ће основци и средњошколци то препознати. Жеља је да им приближимо све секције

како би проширили интересовања – поручила је председница ове организације.

С обзиром да је одрасла у престоници период током лета проведен у Ваљеву млада председница памти и по Тешњарским вечерима. Поред нових познанстава незаобилазни су и догађаји по којима је август у нашем граду годинама уназад препознатљив.

- Све ми је било интересантно, од маскенбала до концерата на две најпопуларније локације у центру града. Мишљења сам да организације у Ваљеву током трајања овог догађаја имају много тога да прикажу суг-

рађанима и посетиоцима. С обзиром да сам љубитељ културе, верујем да би позоришна сцена могла бити богатија у наредним годинама током ове манифестације.

С. Г.

ПРОМОЦИЈА ТУРИЗМА

Стари део Ваљева, где су пре скоро четири деценије „рођене“ Тешњарске вечери, био је место сусрета, промоције туристичких дестинација, али и старих заната. У град на Колубари пристигли су гости из Туристичких организација Требиња, Вршца, Чачка, Крупња и суседне Осечине. Већ четврту годину за редом позив Ваљевцима стиже са крајњег југа Херцеговине, да посете град сунца, платана, вина, али и богате историје.

– Ваљевци су јако добри људи и домаћини. Морам посебно да истакнем да са Туристичком организацијом из Ваљева имамо изванредну сарадњу. Требиње је град где је туризам у експанзији, и веома значајну улогу имају туристи из Србије. У Требињу можете да искусите разне видове туризма и да га доживите на различите начине. Од верског туризма до изванредне гастромске понуде, радимо и на промоцији авантуристичког туризма, хајкинга, планинарења ... Волимо да кажемо да је Требиње град за све генерације – каже Снежана Грубач из Туристичке организације Требиња.

На традиционалном базару своје производе представило је преко 50 излагача. Поред народне радиности и рукотворина, на тезгама су своје место пронашли и пољопривредни производи, а прилику да промовишу своје активности имала су и овдашња планинарска друштва. Представили су се и мајстори старих заната, а за најмлађе организована је едукативна радионица о путовању вуне.

– Све је већа заинтересованост за базаре, јер на тај начин појединци виде могућност промоције, да поред друштвених мрежа, једним директним контактом потрошачима могу да објасне како и шта раде, али и пренесу своја знања. Потрудили смо се да нашим гостима покажемо наш крај, како ми развијемо туризам и који су наши туристички потенцијали. Ми заиста имамо добру сарадњу између Туристичких организација, која се заснива не само на међусобној посети, него и преносу квалитетних знања и праксе – истакла је Ана Марковић, директорка Туристичке организације Ваљево.

Д. Д.

ПОНОС ГРАДА

Свечаношћу у сали Ваљевске гимназије локална самоуправа наградила је „паметним“ сатовима 90 носилаца дипломе „Вук Стефановић Караџић“, 63 ђака основних и 27 ученика средњих школа. Поред њих диплому, али и новчану награду заслужило је 19 ђака генерације из претходне школске године, чиме је настављена лепа традиција започета пре неколико година.

Поред градоначелника признања најуспешнијим ученицима ваљевских образовних установа уручили су

председник Скупштине града Слободан Гвозденовић и руководилац Школске управе Ваљево др Зорица Јоцић.

– Желео бих да честитам на досадашњем успеху у вашем школовању и пожелим срећу у ономе што ћете радити у будућности. Са нестрпљењем очекујемо нове вести о сјајним резултатима и надам се да ћете бити поносни на родни град. Својим доприносом увек помозите да Ваљево напредује на свим пољима – јасан је био градоначелник Лазар Гојковић.

Међу присутнима нашла се и млада флаутискиња Марија Обрадовић, чији су резултати већ добро познати локалној јавности. Музичко усавршавање наставила је на академији у Љубљани, а дане распуста користи за одмор у родном граду.

– Заиста пуно значи када град препозна мој дугогодишњи рад. Као и до сада у Словенији покушавам да оставим неки траг, тек је прошла прва година и надам да ћу у преостале четири успети у томе. Труд се увек ис-

плати и верујем да ће и неки млађи ученици бити мотивисани да дођу до успеха на домаћим и међународним смотрима – поручила је млада ваљевска уметница. С. Г.

ВЕЧЕ ЧИСТИХ ЕМОЦИЈА И ОДЛИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Част да "заврти" 37. круг највећег летњег фестивала у граду имао је Ацо Пејовић, један од најпопуларнијих, најемотивнијих и по многим најбољих певача на Балкану! Концерт, који је окупио неколико хиљада Ваљеваца, али и посетилаца из

– У Ваљево сам гостовао давних година док су радили клубови и док сам ја наступао у клубовима и сваки пут сам имао сјајно искуство. Ваљево волим бескрајно зато што имам пуно јако драгих људи и пријатеља који су из Ваљева, што колега, што

валу у Ваљево. Ја то не доживљавам као класичан концерт, фестивали окупљају људе не само из Ваљева, ту дођу и људи са стране, очекују добру забаву, добро дружење, песме, енергију, и сигуран сам да ће тако бити и вечерас. Ваљево волим и пуно ми је срце што сам ту вечерас – поручио је Ацо пред излазак на бину где га је чекало хиљаде и хиљаде фанова.

Међу сјајним музичарима који наступају са Пејовићем је и наш суграђанин, гитариста Цвијетин Трифковић Цоле који је пре четири године позван на један концерт као замена и од тада свира у Пејовићевом бенду на свим великим концертима, од Арене, Ташмајдана, Загреб, Македоније...

– Ово је једини професор у нашем бенду и добро га чувамо – овим речима је популарни певач представио гитаристу Трифковића, професора гитаре у Музичкој школи "Живорад Грбић". Ваљевац нам је открио да је Пејовић био изненађен да је његово прво гостовање у Ваљево било у тој мери посећено и да је на тако леп начин дочекан од публике. Открио нам је и да Пејовић не практикује да продужава концерте, што је овога пута учинио и поред планираног репертоара певао додатних двадесетак минута, на велику радост публике!
Б. М.

других градова, популарни певач је отворио песмом "Соба 501" са новог албума "Хотел туге", а уследиле су његове најпознатије песме "Да си ту", "Литар крви", "Нисам пао", "Неверна", "Не питај", које је публика певала са њим у глас, а како смо сазнали, коментар певача после концерта био је да одавно није чуо музикалницу публику!

ван посла и из пуно других разлога, због свега онога што овај град има, због Лелића, Ђелија, свега онога што мене покреће и што ми је драго – рекао је Пејовић који је у Ваљево гостовао и приликом промоције филма „Тома“ у Центру за културу, што му је остало у лепом сећању.

– Драго ми је што први пут наступам на највећем летњем фести-

КАО КОД КУЋЕ

Срдачни поздрави са онима који су се на платоу Центра за културу нашли и током тонске пробе довољан су показатељ да Жељка Васића у нашем граду итекако желе да виде. Иако је, бар се чини, често гост овог краја на самом почетку разговора на кратко је исправио оне који деле овакво мишљење. Било га је недавно у

Лајковцу и Мионици, а наступе у затвореном у препознатљивом стилу окарактерисао је као „ситна дружења“.

– Ово ми је први већи концерт у Ваљево, граду у којем имам много пријатеља. Мојим сарадницима који су одавде сигурно је такође велико задовољство што смо део овогодишњег фестивала. Наш стандардни репертоар биће мало проширен и верујем да публика жељно ишчекује и њихове суграђане на бини. У овом позиву важно је да постоји континуитет и непрестано радимо на томе – поручио је Васић.

Иза популарног певача је садржајно лето у којем је наступао у готово свим крајевима наше земље, од Сремске Митровице, Клека, Пожаревца, али и Власотинца. Пажњу јавности привукао је и спот за песму „Добро ми дошла моја бивша“ на нишком аеродрому.

– Ја сам ове године започео серију синглова који се помало разликују од свега што је рађено до сада, визуелно, али и звучно. Што се тиче реакција мислим да је за све потребно време па ћемо од септембра имати јаснију слику колико су нове ствари стигле до девојака, које су углавном у већини на мојим концертима – завршио је уз осмех Васић.
С. Г.

МИСТЕРИЈА КЕРБЕРА

Рок група „Кербер”, предвођена фронтменом Гораном Шепом – Галетом, подарила је Ваљевцима и њиховим гостима наступ за памћење. Треће вече Тешњарског фестивала било је резервисано за познате рокере из Ниша, који су као и до сада оправдали очекивања публике. Орило се испред Центра за културу док су старији, али и млађе генерације, са Галетом у глас певали добро познате хитове. На наступу у Ваљево прошетали су се кроз четири деценије „Кербера”, од првог албума па до данашњих дана.

У разговору за „Тешњарског Гласоношу”, испод кестенова крај Колубаре, певаач и фронтмен „Кербера” присетио се да су у Ваљево свирали половином осамедесетих година прошлог века, у тадашњем Дому културе, „и не знам зашто нисмо у међувремену свирали, толико позива има. Кербер никако није одустао од Ваљева, овде имамо пуно фанова”.

– Нама Ваљево пуно значи и баш смо срећни што смо поново ту после толико година. Док смо још увек на бини, значи да смо још увек жељени и да смо добри. Ових четрдесет година је прошло као трептај, нешто не-

вероватно! Друга је дистанца са које гледам сада и пре 20 година, јер када почињеш, ниси испуњен, доказан, имаш друге амбиције, млад си, године ти оправдавају сва понашања. Са годинама почињеш да будеш одговорнији и чини ми се да смо дошли у тај ступањ да се ми више не доказујемо, ми сада уживамо у музици. То је тај други ниво, левел, а публика то осећа – каже Гале Кербер.

Осврнуо се и на сазревање публике, те каже, да они који су са Кербером од старта знају о чему они причају, међутим, у првим редовима су деца која су млађа од најмлађе њихове песме и који јако добро знају опус и највећа прича једног бенда је у тој публици. Додаје да прича која траје преко 40 година је већ сама по себи добра чим толико траје и оно што су желели су и остварили.

– Ми нисмо толико на телевизији, не рекламирамо се, али обарамо рекорде по посећености концерата. Ради се о томе да публика нешто препозна и дођу да уживају са нама, то је та мистерија Кербера, та бајка, од које смо почели. Где сте виле и чаробњаци, то је прва песма, ја још носим косу из тог доба. Не мењам ништа. Што бих мењао ако је добро – поручио је Гале. Д. Д.

МОСТ ОД ПЕСМЕ

Августовске вечери, на летњој позорници на Колубари, зачинили су звуци традиционалних мелодија са Балкана! Крај старе ваљевске чаршије, музички састав „Калем” приредио је незаборавно вече љубитељима старих мелодија одевених у ново рухо. Одмотавајући калем саткан од песама, музички двојац Стефан Илић – вокал, виолина и Душан Поповић Липовац – гитара, одсвирао је већ познате народне песме, али и ауторске композиције настале у духу традиционог – музике ових простора.

– Генерално западни део Србије јако лепо прихвата ово што ми радимо и у који год град да смо отишли, то је било дивно. Изазов је свирати пред ваљевском публиком, јер су Ваљевци „поткована” публика. Овде има лепих културних догађаја, постоји један ниво који се држи. Ову сцену не доживљавамо као још један у низу концерата, него је то концерт за који се психички мало јаче спремимо. Цела та атмосфера око реке, публика која зна шта је дошла да чује и ту нема места за кикс – казао је Душан Поповић, гитариста.

Концертну шетњу лепим Балканом започели су стиховима добро познате песме „Имам једну жељу”. Нисале су се „Мој голубе”, „А што ти је, мила кћери”, „Нисам моро, моро моја”, „Месече”, „Дивље руже” ... Овдашња публика имала је привилегију, да прва чује премијерно извођење песме „Била једном једна мајка”, која ће се наћи на њиховом трећем ауторском албуму. Нумера је инсприсана Макреном Спасојевић из Словца, која је у вихору Великог рата трагала за својим сином јединцем Маринком да би му дала вунене плетене чарапе. Тачку на свој други наступ у Ваљево, ставили су чувеном „Лелом Врањанком” Станише Стошића, који је иначе свој последњи концерт у каријери одржао управо на Тешњарским вечерима.

– Када смо кренули са овом музиком ни једног тренутка нисмо правили компромис у смислу шта ће публици да се свиди, шта ће да их привуче. Кренули смо од онога шта нас двојица износимо и где ћемо да се сретнемо. Када смо то презентовали имали смо срећу. Хвала публици која је на то отворено реаговала и подржала нас на том путу. Не бих то назвао модерном музиком, него модерном публиком која долази на наше концерте, јер има пуно младих. Нисмо ми правили музику, која ће привући њих, него су се они сами одазвали, дошли и ми смо схватили да имамо звук који је привлачан и млађима. Тај пут је дужи, али је сваки корак предиван – открива Душан Поповић Липовац. Д. Д.

ШЕТЊА ПО МОДНОЈ ПИСТИ ДУГОЈ 8.000 ГОДИНА

По већ устаљеној традицији, први програм у оквиру Тешњарских вечери приредио је Народни музеј Ваљево који је ове године у госте позвао Народни музеј Лесковац који је својом поставком под називом "Одело не чини човека, али много о њему говори - Одевање и кићење у лесковачком крају од праисторије до савременог доба" провео посетиоце по "модној писти дугој 8.000 година".

Око две стотине изложених експоната, археолошких, етнолошких и историјских предмета, од доба неолита, преко римског доба, рановизантијског периода, средњег века, периода турске окупације све до утицаја Европе и уплива западњачке моде, верно дочаравају публици начин одевања у овом крају наше земље.

– У прошлости, много више него данас, одећа и накит много су говорили о појединцу. И то не само о његовом односу према облачењу и кићењу, већ и о статусу који је имао у друштву, породици, култу или војсци. Откривали су његова религијска и естетска опредељења, али и његов материјални статус - поручила је једна од

шест ауторки ове изложбе Слађана Рајковић, музејски саветник етнолог Народног музеја Лесковац.

Ваљевски етнолог Гордана Пајић подсетила нас је да је Лесковац између два светска рата био највећи центар текстилне индустрије у Србији и да су га звали "српски

Манчестер", те не чуди када се види овако богата и разноврсна колекција, која је само половина оригиналне поставке приказане у Народном музеју Лесковац! Б. М.

Коначно је ваљевска јавност добила прилику да на једном месту види бар већи део позоришних плаката нашег суграђанина Душана Арсенића, архитекте, карикатуристе, графичког дизајнера, сценографа, а пре свега уметника у правом смислу речи – уметника неисцрпне креативности! Коначно је и Градска галерија,

– Ово што видите овде, то је нешто што краси овај град и нешто што овај град чини градом. Имао сам срећу да Душан Арсенића познајем цео живот, били смо генерација у Гимназији и мислим да је он један од најоригиналнијих, ако не и најоригиналнији уметник у овом граду – рекао је Милош Смиљанић,

кати које први пут видите, а не знате ни ко је писац текста, нити о чему се ради у представи „врата неодгонетног изазова“. Управо то су и за Душана позоришни плакати!

– Ја сам дете Абрашевића и све плакате које овде видите, чак и они који су рађени за нека друга позоришта, а има их, сви су они проистекли из једног миљеа, из једне атмосфере, из једног дивног амбијента који је створен око ГП „Абрашевић“ у коме су учествовали многи људи у граду који нема позориште, где смо сви заједно покушавали да одржимо тај пламен театра, да се не угаси. Живимо у турбулентним временима, влада и стрепња и страх, што због глобалне ситуације која је онеспкојавајућа поприлично, што због пројекције неке блиске будућности која се односи на нас овде, на наше окружење и онда прича о позоришту и позоришним плакатима готово да није тема, али позориште потказује живот, каже Душко Ковачевић. Позориште не нуди одговоре, оно поставља питања, али то су у ствари питања која ви постављате сами себи. Ако на овим плакатима неко од вас види неку поруку, нешто га дотакне, испровоцира да сам себи постави неко питање, сматраћу да је сврха ове изложбе потпуно испуњена – рекао је Арсенић, а како открива најизазовнији му је био плакат за представу „Сеобе“.

Б. М.

ВРАТА НЕОДГОНЕТНОГ ИЗАЗОВА

отворена почетком ове године, уприличила изложбу једног Ваљевца, а добро је да то буде баш Душан Арсенић који је у овом сегменту свог стваралаштва освојио бројне награде на позоришним фестивалима Стеријино позорје и Јаоким фест, у конкуренцији професионалних позоришта!

директор ЦЗНТК „Абрашевић“ на отварању.

Аутор ових изузетних уметничких дела, јер ови плакати то јесу, за поднаслов изложбе ставио је, како је рекао, поетично-језчку конструкцију чувеног позоришног и филмског режисера Боре Драшковића да су пла-

О ЗАНАТСТВУ И ТРГОВИНИ ИЗ СТАРИХ АРХИВА

Током 19. и почетком 20. века Ваљево се сматрало занатским центром у Краљевини Србији. Спомине се 35 различитих врста заната у Ваљеву почетком 20. века и преко 300 занатлија које су деловале. Ово је подстакло вишег архиватора Међуопштинског историјског архива

били изузетно морални, образовани, постојала су одређена правила која су се морала поштовати, па тако ако је неко хтео да буде мајстор морао је да има мајсторско писмо, положен калфенски испит на који је могао да изађе тек након пет година рада у струци, слично је било и са

доприносиле економском напретку града, породице на које би ми данас могли да се угледамо – поручио је аутор ове изложбе који открива да је процват ваљевског заната био у периоду од 1870. до 1920. године, да би тридесетих година прошлог века дошло до стагнације, а како напомиње, последња година којом се бавио била је 1940., с обзиром да тада почиње Други светски рат, а по његовом завршетку занатлије су почеле да раде у великим фабрикама, у тотално другачијем друштвеном систему.

Као најважнији законски акт донет током 19. века који се односи на ову област он наводи уредбу кнеза Александра Карађорђевића из 1847. године.

– Имамо и писмо Јеврема Обреновића из 1824. године којим он наређује суду нахије ваљевске како поступати у ситуацији трговине сољу и гвожђем, постоји низ појединачних документа којима се дефинишу права пословања тадашњих занатлија и трговаца, али први званични документ који је државни апарат донео је Уредба о еснафима из 1847. године. Она је битна јер је дефинисала питање мајсторских испита, калфенских испита, полагања трговачког испита, функционисања еснафа.

Б. М.

Ваљево Владимира Дамњановића да за овогодишњи фестивал приреди изложбу архивских докумената под називом „Занатство и трговина у Ваљеву током 19. и у првој половини 20. века“.

– Занатлије и трговци су ми били интересантни, јер поред пољопривредника и земљорадника, они чине најбројнију структуру у тадашњој држави, као и у Ваљеву. Важно је истаћи да су то били људи који су

трговцима. Био је то тадашњи грађански слој Ваљева који је у то време на битан начин дефинисао будућност града, развој Колубарског округа. Највећи утисак везан за ову изложбу оставиле су ми ваљевске породице које су имале огроман утицај на развој Ваљева, као што су: Лазић, Кораћ, Обрадиновић, Гођевац, Тадић, које су организовале бројне хуманитарне акције, помагале образовање сиромашне деце,

ПРИЗНАЊА СЕ НИЖУ

Почев од 2006. године Фото клуб Ваљево незабавно је део Тешњарских вечери, а податак да се тренутно по признањима и наградама у конкуренцији више од 30 клубова из наше земље налази на шестој позицији довољно говори о квалитету онога што су посетиоци у старој чаршији имали прилику да виде.

Према речима председника Александра Јовановића у последње време изложбене активности налазе се у центру пажње клуба, а практично да нема догађаја широм Србије на којем се неко од чланова није појавио, али и заслужио награду или похвалу. Ова 19. изложба је и према речима дугогодишњих фотографа једна од најбољих у последњих неколико година.

– Представљене су 63 фотографије чак 32 аутора, а посетиоци имају прилику да виде практично све жанрове, почев од природе, архитектуре, „лајфа“ и нешто мање портрета. Ово су углавном дела која су се нашла и на бројним изложбама претходних година, а интересантно је да су нам се придружили наши пријатељи

попут Милана Јездића и Горана Машановића, односно љубитељи ове уметности који живе у Торонту, Сан Дијегу

и Лондону. Задовољство ми је што окупљамо све више заљубљеника које са задовољством прихватамо знајући да ће наставити богату традицију уметничке фотографије у нашем граду – поручио је Јовановић.

Фото клуб Ваљево основан је 1950. године, а ова изложба реализована је у сарадњи са Заводом за заштиту споменика културе.

С. Г.

ОД ЕМОЦИЈА ДО ХРОНОЛОГИЈЕ

Поред изложбе фотографија односно рекапитулације године за нама матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ потрудила се да и овога пута у оквиру „мини фестивала“ представи неколико локалних аутора. При-

сутни су у склопу новог „Завичајног књижевног Агапеа“ имали прилику да уживају у различитим садржајима и жанровима.

Спој музике и поезије обележио је промоцију збирке Марка Тодоровића под називом „Ноћ у писаној форми“. Надарени Ваљевац одлучио је да публици представи песме са првог албума „Са тобом, без тебе“, али и мисли, цртице и кратке приче које настају у вечерњим сатима и годинама уназад на друштвеним мрежама изазивају реакције пратилаца. Емоције су биле у центру пажње, а Тешњарксе вечери су прилика да се пријатељи и познаници у непосредном контакту увере у његово стваралаштво, односно „неку другу страну“ са којом се до сада можда и нису сусретали. Након Ваљева жеља Тодоровића је да збирку представи и у осталим градовима, али и мотивише остале младе из нашег града да уз помоћ директора културних институција представе јавности свој рад.

Након што је прошле године објављено у издању ове културне установе током летњег фестивала премијерно је представљено дело писца и преводиоца Бојана Белића „Књига Свеборова“. Ослањајући се на принцип грчке трагедије, ова књига се не може прецизно жанровски одредити,

већ тумачити као драмска поема и психотична медијација која за циљ има да нас врати у време пре постанка света. То је нулти дан када се светло и тама боре како ће свет да изгледа и који принципи ће бити заступљени.

Сам аутор, како тврди, не би могао другачије одредити рукопис него као „интуитивно, псеудо мистично путовање открића слободе и прочишћења“. За Белића је уопште писање излазак из некакве комфорне безбедносне зоне и више питање жртве, страдања и искупљења.

Иако је првобитна намера Жељка Обреновића била да ћерки припреми оригиналан рођендански поклон, а тога се сетио поприлично касно, за само месец дана написан је дечији роман „Вештица сага и вампирски комарци“, који је у марту издала „Лагуна“. Додаје да је три седмице готово свако вече писао остављајући време да након тога све спакује у дело које је његов првенац када су у питању књиге за децу. Иако је прича утемељена у реализму са односима који све генерације могу да препознају са друге стране смештена је у крајње фантастични свет. Аутор се у тренутку писања запитао да ли ће деца уопште испратити све што је желео да им предочи и за сада је наишао на позитивне одговоре.

Последње вече било је резервисано за хронологију догађаја у ваљевском крају у 19. веку, а необјављен рукопис је у сарадњи са породицом преминулог новинара Здравка Ранковића издала управо матична библиотека „Љубомир Ненадовић“. На овај начин у културној установи одлучили су да се одуже дугогодишњем сараднику и пријатељу који је током читавог живота пажљиво прикупао интересантне рукописе из нашег града и околних општина, а путоказ ће сигурно бити подстрек и другима који буду желели да се баве овим периодом. Директорка Виолета Милошевић похвалила је и тим захваљујући којем је реализована ова идеја, а чинили су га Слађана Ликнић, Јосип Грачанин и Душан Арсенић. Оно што радује је да су се поједини читаоци и пре промоције интересовали за књигу која ће дочарати наш крај у поменутом периоду.

Пред посетиоцима ове културне установе нашли су се и романи „Царски рез“ Зорице Милинковић, као и „Кристализација“ Саше Обрадовића.

С. Г..

ДУХ КОЈИ СПАЈА СВЕ ИСТРАЖИВАЧЕ

Најзначајније активности, локације и људи који су обележили 55 година рада Друштва истраживача "Владимир Мандић Манда" нашли су се у документарном филму "Истраживач" који је снимљен поводом јубилеја, а који је имао своју ваљевску промоцију у оквиру Тешњарских вечери у Биоскопу 85. Није било једноставно у 40 минута "спаковати" више од пола века живота једног тако активног друштва које је под своје окриље привлачило генерације и генерације младих, успешних, а пре свега радозналих Ваљеваца.

Наш млади суграђанин Антоније Манојловић, студент Академије уметности у Београду на одсеку камер, требало је да буде сниматељ

и продуцент филма, али му је, стицајем околности, ипак припала улога редитеља филма "Истраживач". Уочи ваљевске премијере, открио нам је да је идеја за снимање овог филма постојала годинама, још док је био члан друштва, пре одласка на студије.

– Рад на овом филму био је велики изазов за све нас. Процес је почео прошле године са прикупљањем материјала, снимање је почело у марту ове године. Снимали смо на Повлену, Дурмитору, село Тепца, по Ваљеву, Петничка пећина, разним локацијама. Имали смо материјала за десет сезона емисија, а да опет не кажемо све што је добро и занимљиво. Одлучили смо да се држимо

три генерације, генерације оснивача, такозваних Дурмитораца, средње генерације која је била активна деведесетих, две хиљадитих, и активних чланова – открио је Манојловић.

Како је изгледао пут Истраживача, од оснивања до данас, у филму су испричали бројни чланови Друштва, од првог председника Душана Михаиловића и "Дурмитораца" Предрага Митровића Кресе и Бошка Ђоковића, преко припадника средње генерације Николе Божића и Вукашина Влајковића, троје мештана села Тепца са Дурмитора, и Љубице Булатовић као представника актуелних чланова.

– Оно што сам схватио током снимања овог филма је да је свим овим генерацијама заједнички тај дух Друштва, нешто што нема везе са годинама. Идеја је била да се тај дух прикаже и да га на тај начин можда пробудимо и у неким другим људима, новим генерацијама. Ово је виђење Истраживача из неколико различитих перспектива, али је јасно да заправо сви имају слично виђење - сви ово Друштво воле – поручио је млади редитељ уз бројне похвале за читаву екипу која је са њим сарађивала на овом филму, уз акценат на монтажерку Анђелу Миљевић, без које филм не би изгледао како изгледа. Б. М.

НАУКА ЈЕ ЗА СВАКОГА!

Приказ активности јубиларне 55. године рада Друштва истраживача "Владимир Мандић Манда" уприличен је пете вечери 37. Тешњарских вечери. Млади чланови овог друштва са богатом традицијом наставили су оно што су оснивачи осмислили и започели пре више од пола века у нашем граду, што су својим суграђанима представили у оквиру пет традиционалних група - Исхрана у природи, астрономске, спелеолошке,

биолошке и подмлатка. Представљена је изложба хербаријума биолошке групе, астрономских фотографија, исхранашких чајева и фотографија рада Друштва са последње акције на Дурмитору. Грађани су били у прилици да посматрају небеске објекте путем телескопа који је био постављен на кеју Колубаре, а организоване су и интерактивне радионице за најмлађе.

– Основни циљ друштва је промоција науке и очување животне средине, то је место где млади средњошколци проводе квалитетно своје слободно време. Све то се задржало од оснивања до данас, а мењамо само финесе чиме се конкретно бавимо, шта у том моменту средњошколце занима. Ова организација даје допринос граду кроз бројне активности за младе, старе, ширу јавност, кроз које им показујемо да наука није досадна, да је наука нешто лепо и да може да буде занимљива, као и да је наука за свакога. На један леп начин показујемо младима зашто треба волети и поштовати природу и на који начин можемо допринети њеном очувању у нашој средини – поручила је председница Друштва Љубица Булатовић.

– У плану нам је да се више посветимо конкретним истраживањима на терену, посебно из области геологије, етнологије, биологије. Планирамо и да се посветимо образовању и помоћи у бирању средњих школа и факултета код младих – најављује актуелна председница Друштва истраживача "Владимир Мандић Манда". Б. М.

МУЗИКА КОЈУ СМО ВОЛЕЛИ

Концертом најлепших мелодија са великог платна, под називом „Музика коју смо волели“, Центар за неговање традиционалне културе „Абрашевић“ спустио је завесу на овогодишње Тешњарске вечери! У пратњи Народног оркестра ЦЗНТК „Абрашевић“, вокални со-

листи Мила Павловић, Јелена Ковачевић, Анђела Ђурђевић, Мирко Ђурђевић, Срђан Лазић, Горан Недељковић и Драган Арсеновић својим гласом оживели су незаборавне нумере из домаћих филмова и серија. Публику су на музичко путовање кроз свет кинематографије повели великим хитом из филма „Тома“, те познатим композицијама из „Монтевидеа“, „Ивкове славе“, „Црног бомбардера“, „Ни на небу ни на земљи“, „Последњи круг у Монци“, али и серија „Бољи живот“, „Срећни људи“, „Мој рођак са села“, „Грлом у јагоде“, „Рањени орао“...

– Намера нам је била да на овај начин обухватимо период од 40, 50 година српске кинематографије и мислимо да је овај концерт за све генерације. Сматрали смо

да су за Тешњарске вечери прикладније домаће теме, а при избору нумера тражили смо неке копче, да ли су их компоновали Ваљевци или су серије и филмови снимани у нашем граду. Огроман је дијапазон и тражили смо неку тему, која би, да тако кажем, била опште прихваћена. Неки клинци се нису били ни родили када су приказивани „Бољи живот“ или „Срећни људи“, иако се ове серије репризирају, док су неке од тема из „Сивог дома“ или „Врућег ветра“ заживеле у народу и кафани. Бирали смо неке познате нумере из „Рањеног орла“, али и оне попут Чарлолије из „Балкан Експреса“ – каже Милош Смиљанић, директор ЦЗНТК „Абрашевић“.

Овим концертом завршена је серија летњих музичких збивања на отвореном у организацији „Абрашевића“. На различитим концертним локацијама у граду наступили су Тамара Јокић, група „Сонас“, Марко Тодоровић и „Stage band“. Одржан је и традиционални концерт у част Микија Јевремовића, док су популарне мелодије народне музике настале у последњој деценији прошлог века биле тема концерта под називом „Деведесете“.

– По старој доброј традицији програми које „Абрашевић“ ради су засновани на људима који припадају, живе у овом граду и сви они имају везу или су некад били део „Абрашевића“. Наша идеја је да покажемо да у граду имамо квалитетне људе и да сви они треба да добију шансу. У протекле две године одржано је петнаестак концерата и ретко да је на неком од њих наступао исти извођач. Суштина је да стално трагамо за неким младим, талентованим музичарима и певачима, са циљем да испромовишемо што више људи који живе у овом граду – наглашава Смиљанић. Д. Д.

Игром и песмом, на летњој позорници крај Колубаре, овогодишње Тешњарске вечери, обогатили су ваљевски фолклорни ансамбли!

У музичко - сценском спектаклу, део свог богатог уметничког програма, представили су ЦЗНТК „Абрашевић“, Културно уметничка друштва „Крушик“, „Градац“, „Абрашевић“, „Ђердан“, Дом културе „Извор“ и АНИП „Ваљарице“.

Ваљевска друштва, српску традицију и фолклор, са великим успехом презентују широм наше државе, земаља у региону, али и светских метропола. Томе сведоче признања и награда која у Ваљево доносе са бројних фестивала. Ипак, свако од њих на свој начин доприноси очувању наше баштине, додајући и остављајући свој траг.

Д. Д.

ВЕЧЕ ВАЉЕВСКОГ ФОЛКЛОРА

ВАЉЕВСКА ДЕЧЈА СЦЕНА ИМА БУДУЋНОСТ!

Емилија Антонијевић, Наталија Планојевић, Сара Перић, Јана Радосављевић, Теодора Симић и Ђурђа Новаковић. Запамтите ова имена. То су младе наде ваљевског позоришта, полазнице Школе глуме за мале и скоро велике Студија М коју води глумица Ангелина Лукић. А заправо, оне су прави показатељ квалитетног, посвећеног и преданог рада на изградњи децје позоришне сцене малопре поменуте Ангелине Лукић и њених сарадника у Центру за културу који се годинама уназад труде не само да за Ваљево припреме добар позоришни репертоар за децу и младе, него да изграде квалитетну позоришну публику!

Све је почело уводима „Виле Добриле“ (Ангелина Лукић) пред почетак представе у којима она стрпљиво, забавно, деци примерено објашњава правила позоришног бонтона, зашто не смемо причати, јести кокице, шетати док гледамо представу. Прошле године отишла је корак даље. За полазнике у Школи глуме за мале и скоро велике Студија М припремала је забавне најаве представа у рими, а они су их, по први пут у историји ваљевске сцене, јавно говорили својим вршњацима, али и оним много млађима.

„Ове године смо отишли још један корак даље где су ове сјајне девојчице у тих пар минута откриле публици неке детаље представе, римовано и у позоришном духу, а онда су им појасниле и правила позоришног бонтона. И не само то, из вечери у вече, оне су неки нови ликови, затечени у неким новим ситуацијама и деца из гледалишта их доживљавају као познате, као звезде, чак и чекају да им дају аутограме по завршетку представе. Морам да нагласим да су оне вредно радиле током целог лета. Иако то можда у завршници на сцени

изгледа врло једноставно, али ни најмање није. Мислим да је то суштина нашег посла, суштина оног што ми као Центар за културу радимо. Много ми је драго да успемо да пронађемо прави начин да се још више приближимо деци и да сваки пут кад помислимо „то је то, нашли смо кључ“ и сад то понављамо до бескраја, заправо сваки пут пронађемо нешто ново и пуно ми је срце због тога“, са поносом је истакла Ангелина Лукић, а када је у питању овогодишњи децји позоришни репертоар који је као и сваке године био изузетно разноврстан, каже да сваке године инсистирају на томе да представе имају едукативни карактер, којом год тематиком да се баве!

„Први пут смо ове године угостили трупу из Сремске Митровице и деца су рекла „топ“. Имали смо Питалице за

свезналице, представа кроз коју су показали своје знање, затим „Сунце и месец“, „Икаров лет“, „Кад порастем бићу“, луткарску представу „Несрећна кафина“, вртић Пинокио је извео своју представу „Црвнекапа“, а за крај смо оставили представу „Чаробна метла“, причу о вештици која није зла, која само тражи своју метлу и кроз ову представу децу је превела преко свих континената“, открила је Ангелина. Б. М.

„ПИНОКИЈЕВЦИ“ НА ТЕШЊАРСКИМ

Разноврсним позоришним и музичким програмом, који су припремили за најмлађе, Удружење „Анђели чувари“ и Креативна радионица „Пинокио“ зачинили су и овогодишње 37. Тешњарске вечери! Путовање Ваљевским летњим фе-

стивалом започели су концертом Дечјег хора „Пинокио“ - Песмом до радости. Била је то прилика да представе свој први музички пројекат, тематских песмица за децу, које су настале у сарадњи са композитором Драганом Васићем Цакијем и удру-

жењем Триола Ваљево. Уследиле су две представе, луткарска „Авантуре једног меде“ коју су припремили и извели васпитачи и „Црвенкапа“ у којој глуме деца, те програм „Покажи свој таленат“ у којем су деца узраста од три до 12 година активно учествовала и за сам крај јавни плесни час Пинокијева плесаоница – „Заплешите децо са нама“.

– Ми сами себи дајемо задатке, улажемо доста труда и рада у представе и друге пројекте. Од 2019. године, када смо почели да радимо представе, сваку представу прати плакат, нова сценографија, поседујемо око 1.700 дечијих костима, око 1.050 лутака, ципелице, реквизите... Пар колегиница и ја волимо драмски метод, и да глумимо, а то смо усадили и код деце. Деца су просто жељна наступа, навикли су на велике сцене, као професионалци – каже Весна Лазич, председница Удружења „Анђели чувари“. Д. Д.

СВАКО ДЕТЕ ЛЕПУ МАСКУ ИМА...

Малишани прерушени у Десанку Максимовић, Мишлоша Теодосића, Стевана Филиповића, Кулу Ненадовић, Ваљевско пиво, сви обједињени у групној масци "Град Ваљево" проглашени су за Нај, нај маску овогодишњег Маскенбала. Традиција дуга више од две деценије настављена је и ове године, а преко 150 пријављених учесника продефиловало је у чувеној маскенбалској шетњи од Центра за културу, поред Народног музеја, Гранда до Десанкиног трга, а одатле Карађорђевог улицом до Градског трга где је жири имао велике муке да одабере најбоље.

У категорији 2022/24. годиште прву награду добила је Јустина Пантелић (Овчица), у категорији 2020/21. годиште највећу пажњу привукао је "Аладин" Михаило Ципић, док је међу децом узраста пет, шест година, где је био рекордан број пријављених такмичара, срца пуб-

лике и жирија освојила Тања Дивнић (Уседелица). Међу предшколцима и школарцима прво место додељено је Ани Расулић (Око Ваљева), док је за најбољу групну маску одабрана група од 16 малишана под именом "Разиграни циркузанти".

Марија Максимовић, васпитач у Предшколској установи "Милица Ножица", установи која дуже од две деценије организује ову манифестацију, каже да су деца и родитељи из године у годину све креативнији.

– Приликом оцењивања гледа се оригиналност, труд, аутентичност. Куповна маска захтева минимум труда, а нама је жеља да подстакнемо дечју креативност и да им задамо активност у којој ће учествовати са својим родитељима, да видимо и дечји труд и труд родитеља. Имамо групе које годинама учествују и они се заиста много потруде, али ту буде највише родитељског рада, маске су доведене до перфекције, а идеја је да то ипак буде дечје, оригинално – објаснила је Марија уз констатацију да је и ове године било фантастичних маски, да је жири имао тежак посао, те да је идеја да се убудуће уведе више награђиваних категорија и да се обезбеди још више поклона, јер је циљ ове манифестације на првом месту осмех на дечјем лицу.

– Предшколска установа сваке године одреди буџет за награде и он је из године у годину све већи. Углавном су то играчке из Пертинија, од пластелина, друштвених игара, спортских реквизита, слагалица, сваки поклон има по три, четири ставке. Размишљамо да буде и утешних награда. Има дивних маски и ми би волели да их све награђимо!

Б. М.

ПРЕКО 100 УЧЕСНИКА

И поред тропских температура које су обележиле овај фестивал интересовање родитеља за „Трку беба“ није изостало. Четрнаеста трка измамила је учеснике жељне дружења и забаве па је број пријављених био и троцифрен.

На препознатљивој локацији било је смеха и интересантних коментара, а и овога пута дугогодишњи спонзори припремили су награде за најбрже учеснике. Намера организатора је да се у наредним годинама на старту нађу и старији такмичари од добро познатих пузаћа, гузаћа и тркаћа, што би сигурно донело и још веће интересовање родитеља. Поред њих нису изостали ни остали чланови фамилије жељни да испрате начин на који ће се најмлађи јунаци представити.

У најмлађој категорији беба које пужу издвојили су се Филип Пантелић, Тамара Филиповић и Јован Живковић. Код нешто старијих гузаћа до 18 месеци на циљу су се испред осталих нашли Димитрије Вујић, Вукан Арсеновић и Николина Лекић, док су у конкуренцији деце до 24 месеца прве три позиције заузели Софија Турбић, Филип Миловановић и Аљоша Бранковић.

С. Г.

СВЕ ШТО ВОЛЕ МЛАДИ

Међународни дан младих, 12. август, протекао је у доброј забави, разноврсним активностима и бројним садржајима које је за младе Ваљева припремила организација надлежна управо за ову циљну групу – Канцеларија за младе Града Ваљева.

Како подсећа Ивана Петарић, волонтерка Канцеларије, ово је друга година како се овај датум обележава у нашем граду те су се потрудили да током дана пруже младима све што им је потребно, од едукације, спорта до забаве.

У преподневним сатима уприличена су Отворена врата у сарадњи са Полицијском управом Ваљева са којима годинама уназад спроводе кампању „Ниси сам“ која се бави сајбер насиљем, потом је одржан турнир у баскету и одбојци у СРЦ „Петница“. У послеподневним сатима, прослава се преселила на плато испред некадашњег Дома омладине, у Улицу младих, где су се на више штандова представила разна удружења са подручја Колубарског округа, међу њима и ново удружење „Нова генерација младих“ које је основано од стране волонтера Канцеларије за младе. Посетиоци су били у прилици да се опробају у спелеолошким вештинама, као и у стреличарству.

Посетиоце и организаторе овог догађаја у име Града Ваљева поздравио је Ненад Патијаревић који је подсетио да Ваљева има дугу традицију рада са младима, било кроз рад Канцеларије за младе, било кроз разне видове подршке Града Ваљева. Честитао им је Међународни дан младих и изразио сигурност да ће Град наставити да омогућава младима остваривање њихових пројеката и повезивање са институцијама и организацијама.

У оквиру музичког сегмента ових активности најпре је наступио омладински бенд Ваљевске гимназије који чине Петар Ускоковић, Дамјан Тошић и Лука Трифуновић на концерту под називом „Млади доносе ритам“, док су се у завршници прославе млади из нашег града добро провели уз ДЈ „Милано“ и популарне хитове. Б. М.

ФУДБАЛЕРИ У ВОДИ

И поред тмурних облака који су обележили ово вече традиционалне манифестације трећу годину заредом Петница је била резервисана за „Игре без граница“. Овога пута прилику да се надмећу, али пре свега добро забаве имали су млади фудбалери локалних клубова из нашег града.

–Пливачке дисциплине биле су у центру пажње, а узбуђења нису изостала практично до последњих тренутака. Због временских прилика такмичење је трајало нешто краће од онога што је планирано, а додељени пехари биће лепа успомена учесницима овогодишње манифестације. Челну позицију заузела је екипа „Ванама“ иза које су се нашли Будућност Крушик и „ТНФ бојси“.

Прве године прилику да покажу умеће у води имали су запослени у Градској управи и осталим институцијама, док су познати спортско – рекреативни центар у 2023. години

посетили авантуристи из околних градова и општина. Жеља руководства „Валиса“ је да у септембру слично такмичење организују на нивоу основних и средњих школа нашег града. С. Г.

СПАСИОЦИ НА ТЕРЕНУ

Спасивањем повређене особе уз помоћ специјалног носила са зграде Центра за културу у пратњи спасиоца, и њен транспорт са леве на десну обалу Колубаре, припадници Горске службе спасавања у Ваљево показали су како током природних катастрофа или на неприступачним теренима, у такозваним вертикалним условима, долазе до повређене особе и транспортују је на сигурно место. Показна вежба припадника Горске службе спасавања – станице у Ваљево одржана је у склопу пројекта „Јачање капацитета Горске службе спасавања Србије - станице Ваљево у ванредним ситуацијама”, где су Ваљевци могли да се упознају у којим ситуацијама и на који начин спасиоци раде на терену, те да нешто више сазнају о опреми за спасавање и волонтерима ове организације.

– Напоменуо бих да у Србији још увек није законски решен статус Горске службе спасавања, због чега и даље нисмо препознати од стране

државе, што нам представља проблем и баријеру у даљем раду. Горска служба спасавања постоји преко

70 година и генерално је велика потреба за ангажовањем спасилаца на терену. Захваљујући привредницима и људима добре воље који су помогли, од недавно станица је отворена и у нашем граду. Овом

приликом позивам и друге да нам помогну јер нам је неопходна набавка одређене опреме, не да би спасиоци имали превоз до те повређене особе, већ како би повређена особа била спасена на време – каже Алекса

Драгојловић, спасилац Горске службе спасавања у Ваљево.

У седам станица Горске службе спасавања у Србији активно је око 300 спасилаца, од којих је 25 у граду на Колубари. Д. Д.

ХУМАНИ ФЕСТИВАЛ

Поред културно – уметничког и забавног карактера Ваљевски летњи фестивал имао је и хуманитарни карактер! Црвени крст Ваљево, заједно са Институтом за трансфузију крви током Тешњарских вечери органи-

зовао је две акције добровољног давања крви. Симболично, у улици Милована Глишића, где се налазе просторије Кабинета за добровољно давање крви и прву

помоћ Црвеног крста Ваљево, организована је прва акција, док је друга била испред зграде Градске управе, где је постављено специјално возило Института за трансфузију крви Србије – Трансфузиомобил. Обе акције биле су саставни део 20. летње кампање Института за трансфузију крви Србије - „Обојимо лето у црвено”, у којима је прикупљено 65 јединица крви, од 72 суграђанина који су дар понудили.

По речима Александра Томића, секретара Црвеног крста Ваљево, посебно радује чињеница да је на акцији 15. августа, која је 49 у овој години прикупљена јубиларна, две хиљадита јединица крви, која је дар нашег суграђанина Зорана Лазаревића из Миличинице.

– Црвени крст Ваљево у односу на исти период лане, бележи раст како по броју организованих акција, тако и по броју прикупљених јединица ове драгоцене течности. Поређења ради две хиљадиту јединицу прошле године смо прикупили на акцији 5. септембра. Црвени крст Ваљево овим путем изражава дивљење и захвалност свим добровољним даваоцима на овом изузетном заједничком успеху, који наш град промовише као једну од најхуманијих средина – рекао је Томић, уз подсећање да је закључно са 49. акцијом прикупљено 2.004 јединица крви.

Д. Д.

ИНИЦИЈАТИВЕ МЛАДИХ МЕЊАЈУ ЗАЈЕДНИЦУ

У организацији Уније жена пољопривредница Србије на Универзитету Сингидунум у оквиру летњег фестивала одржана је радионица на тему „Иницијативе младих мењају заједницу”. Реч је о пројекту који другу годину заредом подржава Немачка развојна агенција Гиз, а као и прошле године, представљено је пет иницијатива младих који могу да допринесу побољшању живота на селу. Међу њима је иницијатива „Млади младима” коју је осмислио Марко Жуњић као вођа тима који и сам живи на пољопривредном газдинству у Дивцима. Он је осмислио један сервис који треба да повеже све младе невладине организације и помогне им у свим информацијама које их интересују. Група младих потекла из Истраживача покренула је иницијативу „Млади треба да знају” засновану на заједничком раду у Клубу младих у Брезовицама где су они највише тражили сазнања која се односе на фондове који могу помоћи предузетништву. Информатички тим је осмислио „Агро подршку” и везе са том базом која доноси много проблема, посебно старијим пољопривредницима. Један пројекат се односи на особе са инвалидитетом у свету око нас у оквиру кога се указује на њихове проблеме са посебним акцентом на сеоске заједнице, а један је посвећен теми „Ментална хигијена у школским клупама” који ће се реализовати у средњим школама у Мионици и околини. Све иницијативе стимулисане су средствима Гиза до хиљаду евра, а очекивања су да ће до краја реализације пројеката већ у новембру и децембру бити видљиви први резултати.

– Циљ пројекта је да млади добију искуство како је то радити на неким активностима које су у сврси заједнице, да стекну самопоуздање, промене перцепцију да је ипак нешто могуће урадити и да препознамо неке нове младе лидере у овим заједницама. Имали смо јако лепо искуство из претходног циклуса и један од тимова се у међувремену регистровао и постао Колубарско удружење младих – рекла је саветница у оквиру пројекта Немачке развојне сарадње коју спроводи Гиз у партнерству са Министарством туризма и омладине Јелена Миловановић.

Б. М.

ДИГИТАЛНА ПРОМОЦИЈА ТУРИЗМА У ВАЉЕВУ

У организацији Удружења за економско оснаживање жена Ваљево и Туристичке организације Ваљево на Академији струковних студија Западне Србије - одсек Ваљево, четврту годину заредом презетнован је пројекат посвећен промоцији туризма у Ваљево.

– Кренули смо за време пандемије ковид вируса и ова тема је за наш крај од изузетног значаја. Сваке године имамо по нешто ново, да ли ће да то буде еколошки, рурални или планински туризам, ми смо ту да препознамо – поручила је Љиљана Станојевић испред Удружења за економско оснаживање жена ЖЕМ Ваљево.

Ове године акценат је стављен на то како дигитални медији утичу на имиџ града, а овом приликом приказани су резултати до којих су учесници пројекта дошли, као и веза са резултатима из ранијих година.

– Потврда је да туриста на социјалним медијима најпре види информацију о инфраструктури и понуди и на основу тога гради "когнитивни имиџ дестинације" који је заснован на уверењима и знањима, а на основу искуства, када се определи за дестинацију, он гради осећај. Циљ је да туриста када посети Ваљево, заволи га, касније га препоручи и другима, и опет му се враћа. У теорији, наше истраживање је показало управо да имиџ има велики утицај на понашање, а са осталим учесницима доћи ћемо и до решења како да то спроведемо у дело и да се тај ниво лојалности и сатисфакције што више повећа када је у питању Ваљево – поручила је Ивана Марковић са Академије струковних студија Западне Србије - одсек Ваљево.

Своја запажања са присутнима су поделили и Снежана Перић из Туристичке организације Лознице, инфлуенсерке Катарина Драгићевић и Марија Огњеновић и Маја Лучић испред Туристичке агенције "Аска" из Ваљева.

Б. М.

ГОДИНА У СЛИКАМА

Отварање летњег фестивала у матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић“ обележила је изложба фотографија „Слике града 365“. На овај начин настављена је традиција да у Музеју завичајних писаца до краја манифестације, али и у наредним данима на располагању буду документарне фотографије које су обележиле годину за нама. Почев од концерата и осталих културних догађаја, отварања фабрика, спортских приредби...

– Мени је велико задовољство што су нам се придружили дугогодишњи пријатељи односно фотографи, јер без њих прича о историји и ономе што је жеља да се сачува не би могла да буде урађена на прави начин. Иако је било тешко на почецима уверена сам да је будућност овог програмског концепта осигурана, а жири су чинили сарадници Ђорђе Милинковић и Јосип Грачанин, као и новинари Слободан Ђирић и Борка Марковић. Жеља је била да пронађемо фотографије које на најбољи могући начин осликавају догађаје и прилике у Ваљево. Волела бих да препоручите пријатељима учешће у овом конкурс, јер један тренутак може бити значајан

за ову нашу причу – поручила је директорка Виолета Милошевић.

Новинар Слободан Ђирић подвукао је да су присутни сведоци још једног скромног покушаја да се обогати културна историја нашег града, јер је фотографија документ који остаје и не лаже.

– Иако век модерних технологија може да ме демантује ова дела су аутентична. Представљају мали допринос историји нашег града кроз

објектив фотоапарата, значајан и са новинарског аспекта где је моћан начин изражавања. На конкурс се нашло 589 фотографија од чега је одабрано 249. Биће откупљено 157 дела, док смо колегиница Марија Петровић Марковић и ја одлучили да остале поклонимо, јер се односе на догађаје који у први мах нису били покривени – поручио је Ђирић.

С. Г.

КРЕАТИВНОСТ НА ДЕЛУ

Туристичка организација Ваљева и ове године потрудила се да у вечери која је протекла у знаку културно – уметничких друштава награди креативне појединце који су конкурисали за најлепше двориште, балкон и излог. На конкурс који је трајао током јуна и јула пријавило се око 40 заинтересованих, а трочлана комисија је на основу критеријума попут изгледа и разноврсности након уводне селекције издвојила оне који истински уживају у уређењу свог дома. А било их је, како смо чули, из свих делова нашег града и околних села што показују и награде.

За најлепше двориште робне награде припале су Стефану Ненадовићу из Лелића, Ивани Гајић из Доње Забрдице, Мирку Гркајцу из Балиновића и Зорици Јермић. Најлепши балкон имале су Бранка Палавистрић Новаковић, Слађана Јовановић из Голе Главе и Љиљана Марковић из Рађевог села. У категорији најлепши излог издвојио се Огњен Лазаревић.

С. Г.

ПРИЗОР КОЈИ НЕ ВИЂАМО ЧЕСТО

Ваздухопловна такмичарска једрилица Цирус „слетела“ је за ове Тешњарске вечери у центар Ваљева, на плато код споменика Жикице Јовановића Шпанца. Шалу на страну, довели су је чланови Аеро клуба Ваљево како би својим суграђанима представили активности клуба који у нашем граду постоји још мало па век,

тачније 91 годину! Инструктор и оператер клуба Предраг Милошевић, познатији као Пеђа Пилот, каже да им је идеја била да презентују свој рад и заинтересују младе за ваздухопловство.

„Направили смо пропагандни штанд, довели такмичарску једрилицу Цирус Стандард, за млађе смо припремили симулатор летења и неке наше промотивне филмове које смо снимали на аеродрому у Дивцима. Мали број Ваљеваца дође на аеродром да виде уживо како то изгледа, па смо одлучили да им се приближимо“, каже Милошевић.

Упркос дугој традицији постојања клуба, његово функционисање се данас базира на чистом ентузијазму и љубави чланова који сами обезбеђују услове за његово

функционисање, од кошења до одржавања, а како подсећа Милошевић, ово је спорт који не само да је леп, већ и вишеструко значајан, у овом клубу се „праве“ квалитетни пилоти и за ратно ваздухопловство и за цивилни саобраћај.

„Организујемо једриличарске обуке и неке више степене обуке за пилоте, имамо аранжмане са војском. Ове године имали смо акцију са аеро клубом из Ефердинга из Аустрије који су летели код нас прелете, пренели нам своје искуство, а сада ми треба да идемо код њих. Организујемо и музичке програме па нас следећи викенд очекује музички фестивал ДИВсток“, најавио је Милошевић. Б. М.

О БОЈАМА И НАКИТУ

Кроз цитате из народних песама, попут „Ој, девојко, Крном обагрена“ или „Ој, девојко, црне масти“ и другим, а које говоре о бојама, затим сликарским делима која приказују боје, професор цвећарства у пензији Драган Недељковић започео је своја традиционална предавања на овогодишњим Тешњарским вечерима. У амбијенту ресторана „Фунги“ и Плавој сали Народног музеја осим о бојама посетиоци ових догађаја могли су да чују занимљивости и о кићењу и накиту, али и о кулинарству.

– Моје интерсовање је доста велико, додуше највише волим биљке, али волим да истражујем и све остало. Ја годину дана спремам ова предавања и имам на стотине исписаних страница а одаберем само један мали део. Ове три теме можда спајају боје, а најинтересантнији је порфир, пурпур, смарагд, грин, који се разликују по називу а све је врста црвено - љубичасте боје. И код накита се јављају боје. Драго камење, попут смарагда и рубина, су добили назив по бојама. Уз све то иде и кухиња, јер је најслађе када се човек после свега добро наједе. Када је реч о кулинарству ту тему сам више обрадио критички, уз мишљења кувара која се доста разликују – открива професор Драган Недељковић. Д. Д.

ФОТО: Богдан Тимотић

KAOLIN

ПОКРОВИТЕЉ ФЕСТИВАЛА ГРАД ВАЉЕВО

САВЕТ ФЕСТИВАЛА: Немања Расулић, председник Савета, Ана Марковић, Жељко Остојић, Зора Бојичић, Мирко Ковачевић

УМЕТНИЧКИ ДИРЕКТОР: Веселко Белушевић; ИЗВРШНИ ДИРЕКТОР: Вук Гајић; ВИЗУЕЛНИ ИДЕНТИТЕТ: Душан Арсенић,

ВОДИТЕЉ: Ангелина Лукић, ФОТОГРАФ: Жељко Бошковић

ОРГАНИЗАТОРИ: Центар за културу Ваљево, Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, Народни музеј Ваљево, Интернационални уметнички студио „Радован Трнавац Мића“, Модерна галерија Ваљево, Завод за заштиту споменика културе Ваљево, Туристичка организација Ваљево, Установа за децу предшколског узраста „Милица Ножица“, Историјски архив Ваљево, ЦЗНТК „Абрашевић“, УФК Валис, Канцеларија за младе Ваљево

РЕДАКЦИЈСКИ ТИМ: Борка Марковић, Слободан Глигорић, Дејан Давидовић; УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: Жељко Бошковић; ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Јосип Грачанин; РЕАЛИЗАЦИЈА: Центар за културу Ваљево; ШТАМПА: Ваљево – принт; ТИРАЖ: 500